

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **Mgr. Ing. P. L.**, proti žalovanému: **Městský úřad Říčany**, se sídlem Masarykovo náměstí 53/40, Říčany, v řízení o kasační stížnosti stěžovatelky: **RIM PROPERTY DEVELOPMENT, s.r.o.**, se sídlem Melounová 520/4, Praha 2, zastoupená Mgr. Tomášem Krejčím, advokátem se sídlem Pařížská 204/21, Praha 1, proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 19. 11. 2019, č. j. 51 A 7/2019 – 71,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Stěžovatelka **n e m á** právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Odůvodnění:

[1] Podanou kasační stížností se společnost RIM PROPERTY DEVELOPMENT, s.r.o. (dále jen „*stěžovatelka*“) domáhá zrušení usnesení Krajského soudu v Praze (dále jen „*krajský soud*“) ze dne 19. 11. 2019, č. j. 51 A 7/2019 – 71, kterým bylo dle § 34 odst. 4 soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“) vysloveno, že stěžovatelka není osobou zúčastněnou na řízení vedeném krajským soudem pod sp. zn. 51 A 7/2019.

[2] Pod sp. zn. 51 A 7/2019 probíhá před krajským soudem řízení o žalobě, kterou se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 9. 2018, č. j. 122811/2018-MURI/OSÚ/00022 (dále také „*rozhodnutí žalovaného*“), jímž bylo stěžovatelce (jako stavebníkovi) povoleno užívání stavby „X“ v katastrálním území Ř., která je součástí projektu „X“. Podáním ze dne 9. 9. 2019 se stěžovatelka přihlásila o práva osoby zúčastněné na řízení.

[3] Krajský soud v napadeném usnesení poukázal na to, že z § 34 s. ř. s. vyplývá, že určitý subjekt se může stát osobou zúčastněnou na řízení, pokud jsou splněny dvě následující podmínky. První z nich je materiální a splňuje ji ten, kdo je přímo dotčen ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného správního rozhodnutí, respektive nečinností správního orgánu, a dále ten, kdo může být přímo dotčen zrušením správního rozhodnutí soudem či vydáním soudního rozhodnutí podle návrhu, ale není účastníkem řízení, protože nepodal žalobu. Druhá podmínka je formální a splní ji ten, kdo výslovně oznámí, že bude v řízení práva osoby zúčastněné na řízení uplatňovat.

[4] V návaznosti na shora uvedené krajský soud konstatoval, že stěžovatelka nesplňuje materiální podmínku v podobě přímého dotčení na svých právech případným zrušením napadeného rozhodnutí. Přímé a nezprostředkované dotčení ve své právní sféře (podmínka pro získání postavení osoby zúčastněné na řízení) totiž není bez dalšího odvozeno od skutečnosti, že daná osoba vystupovala v předcházejícím správním řízení v pozici účastníka. Účastenství ve správním řízení a účastenství v soudním řízení správním jsou na sobě nezávislé, kromě toho se okruhy těchto osob mohou měnit v čase, což nastalo také v projednávané věci.

[5] Krajský soud pak poukázal na to, že z údajů uvedených v katastru nemovitostí je patrné, že stěžovatelka již není vlastníkem pozemku parc. č. st. X, zapsaného na LV X v katastrálním území Ř., jehož součástí je stavba č. p. X (X), ohledně níž bylo vedeno předmětné kolaudační řízení. Vlastníky této nemovitosti jsou osoby, na které bylo vlastnické právo převedeno na základě kupních smluv ze dne 29. 11. 2018, 4. 12. 2018 a 7. 3. 2019 (Ing. H. D., P. B. a manželé RNDr. R. O. a JUDr. J. O.). Krajský soud uzavřel, že tyto osoby (tedy již nikoli stěžovatelka) by mohly být dotčeny případným zrušením napadeného kolaudačního rozhodnutí.

[6] Proti usnesení krajského soudu podala stěžovatelka kasační stížnost z důvodů, které podřazuje § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., tedy pro nesprávné posouzení právní otázky a nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí soudu.

[7] Stěžovatelka je přesvědčena, že jí mělo být přiznáno postavení osoby zúčastněné na řízení, a uvádí, že v řízení vystupuje na straně žalovaného. Brojí proti závěru krajského soudu, že nemůže být přímo dotčena na svých právech ve smyslu § 34 s. ř. s. Stěžovatelka tvrdí, že přímé dotčení na jejích právech je dáno tím, že podáním žaloby vznikla mezi vlastníky nemovitosti „panika“. Po zahájení řízení před krajským soudem se na ni tito vlastníci obrátili, protože byla stavebníkem a současně vůči nim vystupovala v postavení prodávajícího při převodu vlastnictví k bytovým jednotkám v předmětném domě (viz odstavec [2] shora). Stěžovatelka dodává, že se „cítí zodpovědná za své klienty“, a proto hodlá udělat vše proto to, aby prokázala, že žaloba není důvodná. V případě, že by rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno, „odpovědnost bude váznout na ní“, přestože za jeho správnost odpovídá žalovaný.

[8] Nakonec stěžovatelka uvádí, že je přesvědčena, že subjektům vystupujícím v postavení stavebníka krajské soudy přiznávají postavení osoby zúčastněné na řízení. Napadeným usnesením krajského soudu proto byl porušen princip právní jistoty a předvídatelnosti postupu orgánů veřejné moci.

pokračování

[9] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti namítá, že dotčení na právech stěžovatelky může být pouze hypotetické a zprostředkované, což ostatně vyplývá z tvrzení obsažených v její kasační stížnosti. Nakonec rozporuje tvrzení, že podání žaloby bylo pro vlastníky nemovitosti překvapivé, a rekapituluje skutečnosti, ze kterých muselo být vlastníkům nemovitosti zřejmé, že žalobu podá.

[10] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[11] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dále posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věta první s. ř. s.

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného usnesení. Stěžovatelka v kasační stížnosti toliko obecně namítá, že napadené usnesení je nepřezkoumatelné, blíže však nerozvádí, v čem má tato vada řízení spočívat [respektive odkazuje toliko na zákonné ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Nejvyšší správní soud této námitce nepřisvědčuje a dodává, že ověřil, že napadené usnesení je řádně odůvodněno a je přezkoumatelné.

[14] Podle § 34 odst. 1 s. ř. s. *osobami zúčastněnými na řízení jsou osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat.*

[15] Důvodem účasti osoby zúčastněné na řízení je hájení vlastních práv dotčených správním rozhodnutím či jeho nevydáním, nikoliv poskytnutí pomoci jedné z procesních stran. Postavení osoby zúčastněné na řízení se liší od dalšího či vedlejšího účastenství upraveného v § 92 občanského soudního řádu a § 93 téhož zákona (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2011, č. j. 2 Afs 40/2011 – 125; všechna judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz). Institut osoby zúčastněné nařízení slouží především k ochraně práv ostatních účastníků předchozího správního řízení v soudním řízení správním. Již ovšem neplatí, že každá osoba, která byla účastníkem správního řízení, může být osobou zúčastněnou na řízení.

[16] Aby jí mohlo být takové postavení přiznáno, musí být tato osoba přímo dotčena na veřejných subjektivních právech ve smyslu § 34 odst. 1 s. ř. s. Přímé dotčení na veřejných subjektivních právech je materiální podmínkou účastenství na řízení, a proto toto právo může v soudním řízení úspěšně uplatnit v zásadě jen účastník, který tuto podmínku splňuje (rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2011, č. j. 1 Afs 81/2010 – 268, č. 2508/2012 Sb. NSS). Jak správně uvedl krajský soud,

okruhy subjektů splňujících kritéria pro přiznání postavení osoby zúčastněné na řízení se mohou měnit v čase, což nastalo také v nyní projednávané věci. Pokud stěžovatelka (která ve správním řízení původně vystupovala v postavení stavebníka) byla účastníkem správního řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí žalovaného, jímž bylo povoleno užívání stavby na předmětném pozemku (a toto kolaudační rozhodnutí tedy bylo vydáno v její prospěch), automaticky to neznamená, že může být přímo dotčena na svých právech případným zrušením rozhodnutí žalovaného.

[17] V projednávané věci je podstatné, že kolaudační rozhodnutí nemá osobní povahu (jako například rozhodnutí o změně jména nebo vydání zbrojního průkazu), ale vztahuje k předmětu řízení jako k určité věci (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2014, č. j. 6 As 77/2013 – 131). Kolaudační rozhodnutí tedy prvotně není navázáno na osobu adresáta, ale týká se určité nemovité věci (v nynějším případě pozemku, jehož součástí je zkolaudovaná stavba). Důsledkem skutečnosti, že kolaudační rozhodnutí má povahu *in rem*, je, že působí vůči každé osobě, která se ve vztahu k této věci nachází ve stejném právním postavení jako původní adresát rozhodnutí, tedy je vlastníkem příslušné nemovitosti (anebo má jiné obdobné věcné právo k této nemovitosti). Již krajský soud v napadeném usnesení správně poukázal na to, že z údajů uvedených v katastru nemovitostí je patrné, že vlastníkem pozemku, jehož součástí je stavba, jejíž užívání bylo povoleno rozhodnutím žalovaného, jsou Ing. H. D., P. B. a manželé RNDr. R. O. a JUDr. J. O. (tedy již nikoli stěžovatelka). Tyto osoby tedy mohou být přímo dotčeny případným zrušením rozhodnutí žalovaného.

[18] Stěžovatelka namítá, že přímé dotčení na jejích právech je dáno tím, že nynější vlastníci nemovitosti se na ni po podání žaloby obrátili, aby jejich práva hájila. K tomu dodává, že v případě zrušení rozhodnutí žalovaného „*odpovědnost bude váznout na ní*“, přestože za jeho správnost odpovídá žalovaný. Tato námitka není důvodná, jelikož tvrzené okolnosti o přímém dotčení na právech stěžovatelky nesvědčí.

[19] Předně je třeba uvést, že pokud stěžovatelka uvádí, že by v případě zrušení rozhodnutí žalovaného nesla vůči novým vlastníkům za tuto skutečnost odpovědnost, *de facto* tímto namítá, že jí hrozí dotčení na jejích **soukromých** právech, neboť stěžovatelka tím má zřejmě na mysli svoji odpovědnost jako prodávajícího vůči kupujícím – nynějším vlastníkům nemovitosti – za vadu na věci, která byla předmětem kupních smluv. Nejvyšší správní soud při své rozhodovací činnosti však dospěl opakovaně k závěru, že pro přiznání postavení osoby zúčastněné na řízení podle § 34 odst. 1 s. ř. s. je v souladu s § 2 s. ř. s. nutné přímé dotčení na jejích **veřejných** subjektivních právech. Dotčení na soukromých právech pro účely § 34 odst. 1 s. ř. s. naopak nepostačuje (srovnej rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2009, č. j. 2 As 44/2009 - 44, nebo ze dne 26. 6. 2013, č. j. 6 As 24/2013 - 42). Proto tvrzené riziko soukromoprávní odpovědnosti stěžovatelky není ve věci rozhodné. Pro úplnost lze dodat, že pokud hodlá stěžovatelka bránit zájmy svých klientů (současných vlastníků nemovitosti), může jim poskytovat poradenství přímo ona nebo její zástupce, může na své náklady obstarat nynějším vlastníkům nemovitosti advokáta apod. Nemůže však sama vystupovat v řízení před krajským soudem jako osoba zúčastněná na řízení.

[20] Důvodná není ani námitka, že napadeným usnesením krajského soudu byl porušen princip právní jistoty a předvídatelnosti postupu orgánů veřejné moci, jelikož subjektům

pokračování

vystupujícím v postavení stavebníka krajské soudy přiznávají postavení osoby zúčastněné na řízení. Předně je třeba uvést, že odkaz stěžovatelky na blíže nespecifikovaná rozhodnutí krajských soudů není dostatečně určitý. V této souvislosti Nejvyšší správní soud odkazuje na § 109 odst. 4 větu první s. ř. s. a setrvalou judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz například rozsudek ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014 – 70), ze které vyplývá, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita kasační stížnosti proto do značné míry předurčuje nejen rozsah přezkumné činnosti, ale logicky i obsah rozsudku soudu. Pokud tedy stěžovatelka formulovala tuto kasační námitku velmi obecně, obdrží na ni od soudu pouze stručnou odpověď.

[21] Jak je uvedeno výše, stěžovatelka neodkázala na žádná konkrétní rozhodnutí krajských soudů, z nichž by bylo možné dovodit, že krajský soud postupoval nepředvídatelně a v rozporu s principem právní jistoty. Jelikož se tedy jedná o ničím nepodložené tvrzení, Nejvyšší tuto námitku shledal nedůvodnou.

[22] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že napadené usnesení není zatíženo tvrzenými vadami, a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[23] Jediným účastníkem tohoto řízení byla stěžovatelka, která nebyla v řízení o kasační stížnosti procesně úspěšná. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.)

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 15. května 2020

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu